

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců JUDr. Tomáše Rychlého a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **V. S. N.**, zast. JUDr. Jaromírem Malým, advokátem, se sídlem Chebská 355/49, Karlovy Vary, proti žalované: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2, Praha 3, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 1. 3. 2017, č. j. CPR-25511-3/ČJ-2016-930310-V234, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 16. 6. 2017, č. j. 17 A 50/2017 – 28,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Přehled dosavadního řízení

[1] Krajský soud v Plzni (dále jen „krajský soud“) v záhlaví označeným usnesením odmítl pro opožděnost žalobu, kterou žalobce napadl výše specifikované rozhodnutí žalované. Tímto rozhodnutím žalovaná zamítla odvolání žalobce a potvrdila rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství Policie Karlovarského kraje, odboru cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort (dále jen „správní orgán prvního stupně“), ze dne 20. 9. 2016, č. j. KRPK-74682-21/ČJ-2016-190022, jímž správní orgán prvního stupně uložil žalobci dle § 119 odst. 1 písm. c) bodu 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), správní vyhoštění na dobu šesti měsíců.

[2] V odůvodnění napadeného usnesení krajský soud konstatoval, že z § 172 odst. 2 zákona o pobytu cizinců vyplývá, že žaloba proti rozhodnutí o správním vyhoštění musí

být podána do deseti dnů od doručení rozhodnutí správního orgánu v posledním stupni. Současně dodal, že zmeškání této lhůty nelze prominout.

[3] Rozhodnutí žalované (správního orgánu v posledním stupni) bylo zástupci žalobce doručeno dne 15. 3. 2017, a to prostřednictvím držitele poštovní licence (České pošty, s.p.). Tímto dnem počala žalobci běžet desetidenní lhůta pro podání žaloby. Poslední den této lhůty pak v souladu s § 40 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s."), nastal v pondělí dne 27. 3. 2017, neboť desátý den lhůty připadl na sobotu dne 25. 3. 2017. Žalobce však žalobu krajskému soudu zaslal prostřednictvím držitele poštovní licence teprve dne 28. 3. 2017, tedy až po uplynutí zákonné lhůty.

II. Kasační stížnost žalobce a vyjádření žalované

[4] Proti usnesení krajského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel") kasační stížnost, ve které navrhuje zrušení usnesení krajského soudu a vrácení věci k dalšímu řízení.

[5] Stěžovatel uvádí, že závěr krajského soudu o opožděnosti žaloby nezpochybňuje. Lhůtu k podání žaloby zmeškal, avšak soud měl zohlednit, že se tak stalo v důsledku jazykové bariéry. Stěžovatel je cizincem a nezná detailně úpravu správního soudnictví. Běžná lhůta k podání odvolání je 15 dnů, lhůta k podání žaloby 60 dnů, ovšem v tomto případě je lhůta podle zákona o pobytu cizinců pouze desetidenní. Rozhodnutí žalované poučení o této lhůtě neobsahuje. Krajský soud nepřihlédl ke složitosti dané problematiky a ani k tomu, že stěžovatel zmeškal lhůtu toliko o jediný den. Krajský soud měl zmeškání lhůty prominout a napadené usnesení je s ohledem na uvedené nezákonné.

[6] Dne 14. 11. 2017 bylo soudu doručeno doplnění kasační stížnosti, v němž se uvádí, že rozhodnutí žalované bylo zmocněnci stěžovatele (kterým byla osoba s právním vzděláním, pozn. Nejvyššího správního soudu) doručeno dne 15. 3. 2017. Dne 27. 3. 2017 stěžovatele jeho zmocněnec kontaktoval a předal mu sepsanou správní žalobu, zároveň jej upozornil, že je nutno ji odeslat poštou ještě téhož dne. Stěžovatel nemohl poštovní zásilku vzhledem ke svému pracovnímu zaneprázdnění odeslat sám, a proto o tento úkon požádal nezletilého chlapce. Tento chlapec stěžovateli dne 28. 3. 2017 donesl podací lístek, stěžovatel si však již nevšiml, že zásilka nebyla předána poště k doručení včas.

[7] Stěžovatel si je vědom dikce § 172 odst. 2 zákona o pobytu cizinců. Tento zákon ovšem nemá vlastní pravidla o běhu a počítání lhůt, uplatní se proto § 40 s. ř. s. Ten v zásadě umožňuje prominout zmeškání lhůty k provedení úkonu. Vzhledem ke specifickým okolnostem daného případu by mělo být zmeškání lhůty o jeden den mimořádně prominuto. Stěžovatel nenese za nastalý stav odpovědnost, jde nadto o osobu neznalou českého jazyka, která trpí ztíženou komunikací s ostatními. Stěžovatel učinil vše pro to, aby byla žaloba podána včas. Dále odkazuje na judikaturu Ústavního soudu, dle které nesmí obecné soudy zastávat přehnaně formalistický postoj odůvodňující zřejmou nespravedlnost. Při výkladu a aplikaci právních předpisů nelze pomíjet jejich účel a smysl. Součástí doplnění kasační stížnosti bylo čestné prohlášení stěžovatele ze dne 10. 11. 2017, ve kterém potvrzuje skutkovou verzi případu tak, jak je popsána výše v odstavci [6].

[8] Žalovaná svého práva vyjádřit se ke kasační stížnosti nevyužila.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[9] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů.

[10] Kasační stížnost není důvodná.

[11] Nejvyšší správní soud předně zdůrazňuje, že kasační stížnost míří proti usnesení krajského soudu, jímž byla žaloba v předmětné věci odmítnuta pro opožděnost. Žaloba tedy nebyla krajským soudem meritorně posuzována. V souladu se svou ustálenou judikaturou (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 43/2003 - 38, rozsudek ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 - 98, či rozsudek ze dne 5. 1. 2006, č. j. 2 As 45/2005 - 65) se tak soud mohl v návaznosti na kasační argumentaci zabývat pouze tím, zda je rozhodnutí krajského soudu o odmítnutí žaloby v souladu se zákonem [viz § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.].

[12] Úvodem je nutné podotknout, že sám stěžovatel závěr o opožděnosti žaloby proti rozhodnutí o správním vyhoštění nezpochybňuje. Žádá však o mimořádné prominutí zmeškání lhůty k podání žaloby. Takový postup zákon neumožňuje.

[13] Podle 172 odst. 2 zákona o pobytu cizinců „[ž]*aloba proti správnímu rozhodnutí o vyhoštění musí být podána do 10 dnů od doručení rozhodnutí správního orgánu v posledním stupni.* ***Zmeškání lhůty nelze prominout***“ (zvýraznění přidáno).

[14] Případné prominutí zmeškání předmětné lhůty je tedy zákonem o pobytu cizinců výslovně vyloučeno, na což krajský soud v napadeném usnesení také upozornil. Úprava prominutí zmeškání lhůty v § 40 odst. 5 s. ř. s. se v projednávaném případě neuplatní, neboť § 172 odst. 2 zákona o pobytu cizinců (resp. pravidlo o nemožnosti prominout zmeškání lhůty k podání žaloby, jež je v něm obsaženo) je ustanovením speciálním, které má aplikační přednost. V § 40 odst. 5 s. ř. s. je uvedeno, že předseda senátu může na žádost z vážných omluvitelných důvodů zmeškání lhůty k provedení úkonu prominout, nestanoví-li zákon jinak. V posuzovaném případě zákon o pobytu cizinců odlišné pravidlo výslovně stanoví a prominutí zmeškání lhůty zakazuje.

[15] K desetidenní lhůtě pro podání správní žaloby dle § 172 odst. 2 zákona o pobytu cizinců se Nejvyšší správní soud vyjádřil již ve svém rozhodnutí ze dne 14. 7. 2005, č. j. 5 Azs 94/2005 - 52, publikovaném pod č. 1164/2007 Sb. NSS, tak, že „[s]*myslem takového opatření je co nejúčinnější ochrana státu před negativními jevy, které provází pobyt některých cizinců na území České republiky a legitimní zájem státu na co nejrychlejším řešení vzniklé situace.*“ Takto je nutno nahlížet i na nemožnost prominout zmeškání této lhůty, která je zákonodárcem v citovaném ustanovení explicitně zakotvena.

[16] Argumentace stěžovatele, která má odůvodnit prominutí zmeškání lhůty, je tak irelevantní. Krajský soud postupoval správně, jestliže žalobu odmítl pro opožděnost podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Krajský soud ani jinak postupovat nemohl a jeho závěry odpovídají obsahu i interpretaci výše citovaného ustanovení zákona o pobytu cizinců a současně mají oporu ve správním i soudním spise.

[17] Vznáší-li stěžovatel argument o nesprávném a nedostatečném poučení ze strany žalované, v jehož důsledku délku lhůty pro podání žaloby neznal, Nejvyšší správní soud k tomu pro úplnost uvádí následující.

[18] Stěžovatel nezmeškal lhůtu k podání žaloby proto, že by se řídil špatným poučením, či proto, že by o lhůtě nebyl poučen vůbec. Zmeškal ji proto, že – ačkoli si zákonné lhůty byl vědom a byl o ní dostatečně informován – žalobu v této lhůtě přesto nepodal. V doplnění kasační stížnosti ze dne 14. 11. 2017 stěžovatel sám uvedl, že jej jeho zmocněnec na nutnost podat žalobu nejpozději dne 27. 3. 2017 výslovně upozornil. Stěžovatel tak věděl, kdy nejpozději může žalobu proti rozhodnutí o správním vyhoštění předat k poštovní přepravě, a měl se podle toho zařídit. Tvrzení o časové zaneprázdněnosti stěžovatele a vyslání nezletilého chlapce na poštu jsou pro posouzení věci irelevantní, resp. mohou svědčit spíše jen o určité bezstarostnosti stěžovatele, s níž přistupoval k podání žaloby.

[19] Správní orgán je ze zákona povinen dotčené osobě poskytnout v souvislosti se svým úkonem přiměřené poučení o jejích právech a povinnostech, je-li to vzhledem k povaze úkonu a osobním poměrům dotčené osoby potřebné [§ 4 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“)]. Současně podle § 4 odst. 4 správního řádu správní orgán umožní dotčeným osobám uplatňovat jejich práva a oprávněné zájmy. K rozsahu poučovací povinnosti správního orgánu se v minulosti Nejvyšší správní soud vyjádřil již mnohokrát. Podle konstantní judikatury ze správního řádu nevyplývá povinnost poučit účastníka řízení o tom, že má po vyčerpání řádných opravných prostředků možnost podat proti rozhodnutí žalobu ve správním soudnictví (srov. již rozsudek ze dne 1. 2. 2006, č. j. 1 As 35/2005 - 61). K témuž závěru dospěl soud i v rozsudku ze dne 26. 6. 2008, č. j. 8 Afs 47/2007 - 90, v němž se uvádí, že „[z] *§ 68 odst. 1, 5 a 6 správního řádu z roku 2004 nelze dovodit povinnost správního orgánu poučit účastníky řízení o možnosti napadnout správní rozhodnutí žalobou včetně uvedení lhůty pro podání žaloby*“ (viz též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 12. 2016, č. j. 5 Azs 238/2016 - 27). Z tohoto důvodu neshledal Nejvyšší správní soud ani tuto kasační námitku stěžovatele důvodnou.

IV. Závěr a náklady řízení

[20] Nejvyšší správní soud dospěl ze shora uvedených důvodů k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji dle § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

[21] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a odst. 7 s. ř. s. za použití § 120 téhož zákona. Jelikož stěžovatel neměl v řízení o kasační stížnosti úspěch, nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení. Žalované, které by jinak

právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů nepřiznal, protože jí v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec její běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. ledna 2018

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu